

NORGES HØYESTERETT

Den 2. februar 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Normann, Bull og Ringnes i

HR-2024-263-U, (sak nr. 24-002116STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Benedikte Sunde Jamth)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Jørn Henning Bremnes)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte å fremme siktedes anke over fellende straffedom, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (2) A, født 00.00.1996, ble ved tiltalebeslutning utferdiget av statsadvokatene i Troms og Finnmark satt under tiltale for flere straffbare forhold, blant annet flere voldslovbrudd, et par narkotikalovbrudd og flere overtredelser av vegtrafikkloven. Tiltalen post V lyder slik:

«Straffeloven § 231 første ledd

for ulovlig å ha ervervet, oppbevart, eller overdratt narkotika.

Grunnlag:

a)

Lørdag 4. februar 2023 dels i et minilager i -----gata 00 og dels på bopel ----vegen 00 i X, oppbevarte han 9,7 gram MDMA, 22 gram amfetamin og til sammen 375 Ksalol tabletter som inneholder alprozalam.

b)

Lørdag 10. juni 2023 i X, oppbevarte han 168 Rivotril tabletter og 639 Ksalol tabletter.»

- (3) Nord-Troms og Senja tingrett avsa 25. oktober 2023 dom hvor domsslutningen punkt 1 og 2 etter rettelse lød slik:

«1. A, f. 00.00.1996 dømmes for overtredelse av straffeloven § 273, straffeloven § 272, jf. § 271, straffeloven § 271 (5 tilfeller), straffeloven § 155, straffeloven § 231 første ledd (2 tilfeller), vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd, vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum (3 tilfeller), vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3, straffeloven § 168, straffeloven § 189 annet ledd, legemiddelloven § 31 annet ledd, jf. § 24 første

ledd, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a, straffeloven § 79 bokstav b, 78 bokstav f og straffeloven § 39 tredje ledd til fengsel i 1 år og 2 måneder.

Straffen er en fellesstraff med den betingede del av Hålogaland lagmannsrett dom av 28. februar 2021 jf. straffeloven § 39, tredje ledd.

Varetekt kommer til fradrag med 147 dager, jf. straffeloven § 83.

2. A, f. 00.00.1996 dømmes i medhold av straffeloven § 67 og § 69 til å tåle inndragning av en beslaglagt springkniv, slepekrok til bil, og kr. 27.750,- i kontanter.»

- (4) A anket dommen til Hålogaland lagmannsrett for så vidt gjaldt tingrettens straffutmåling og inndragningen av kontanter.
- (5) Hålogaland lagmannsrett avsa 27. november 2023 beslutning med slik slutning:

«Anken nektes fremmet.»
- (6) A har anket beslutningen til Høyesterett. Han gjør gjeldende at lagmannsretten ikke har gitt en tilstrekkelig begrunnelse for å nekte anken fremmet. Lagmannsrettens beslutning må derfor oppheves.
- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke er feil ved lagmannsrettens avgjørelse. Anken påstås forkastet.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd. I dette ligger blant annet at utvalget kan prøve om begrunnelsen er tilstrekkelig, og om det ut fra retts- og bevissspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling, jf. for eksempel HR-2022-808-U avsnitt 9 med videre henvisninger.
- (9) En beslutning om å nekte anken fremmet etter straffeprosessloven § 321 annet ledd skal være begrunnet, jf. bestemmelsens fjerde ledd tredje punktum. Begrunnelsen skal vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av det som er anført i anken, jf. Rt-2008-1764 avsnitt 104–109. Det må fremgå at de feil som er påberopt ved tingrettens avgjørelse er oppfattet, og hvorfor det er klart at anken ikke vil føre frem, jf. for eksempel HR-2019-964-U avsnitt 11 med videre henvisninger.
- (10) Tingretten dømte A til å tåle inndragning av 27 750 kroner i kontanter. Det fremgår av tingrettens dom at disse kontantene ble funnet sammen med narkotikaen omtalt i tiltalebeslutningens post V bokstav a og b. Inndragningen har skjedd med hjemmel i straffeloven § 67 om inndragning av utbytte. Som påpekt i forsvarerens støtteskriv til lagmannsretten, er imidlertid A ikke domfelt for salg av narkotika i den perioden tiltalepostene omhandler.
- (11) Det følger HR-2022-1178-A avsnitt 24 at vurderingen av om det er årsakssammenheng mellom utbyttet og den straffbare handlingen, må ta utgangspunkt i det straffbare forholdet som tiltalen gjelder. Det vises til Ot.prp. nr. 8 (1998–1999) side 75, der det heter at «bortsett fra i de tilfeller hvor vilkårene i utkastet § ... om utvidet inndragning er oppfylt, kan den [retten] ikke beslutte inndragning for andre straffbare forhold enn tiltalen gjelder».

Formuleringen i § 67 «utbytte av en straffbar handling» medfører videre at det må kunne konkretiseres hvilken straffbar handling utbyttet stammer fra, se Matningsdal, straffeloven – Kommentaarutgave, punkt 3.2.2 i kommentarer til § 67, Juridika à jour per 1. juli 2023.

- (12) Ankeutvalget kan ikke se at tingrettens begrunnelse for inndragningen oppfyller disse kravene.
- (13) Alternativt kan det foretas utvidet inndragning av utbytte med hjemmel i straffeloven § 68, men den bestemmelsen oppstiller ytterligere vilkår, blant annet om at lovbryteren må være funnet skyldig i en straffbar handling «som etter sin art kan gi betydelig utbytte». Dette vilkåret er nærmere kommentert i HR-2020-2442-A avsnitt 52 der det fremgår at utbyttepotensialet som lå i muligheten til å selge det konkrete partiet med narkotika domfellelsen gjelder, må utgjøre en øvre grense for om den straffbare handlingen «etter sin art kan gi betydelig utbytte». Ettersom tingretten hjemlet inndragningen i § 67, er vilkårene i § 68 ikke drøftet.
- (14) Lagmannsrettens begrunnelse for å nekte anken fremmet er også knyttet til straffeloven § 67 og begrenset til spørsmålet om det inndratte beløpet sikkert stammer fra straffbar omsetning av narkotika. Ankeutvalget savner dermed en nærmere begrunnelse for hvorfor anken over inndragningsavgjørelsen ikke kunne føre frem.
- (15) Lagmannsrettens beslutning må etter dette oppheves.
- (16) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Henrik Bull
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)